

Aanleiding

Waarom een anti-pest-protocol voor 't Schrijvertje? Is er van alles aan de hand dat dit nodig is? Nee, dat is niet de reden.

We vonden het richting ouders en kinderen goed om eens op papier te zetten wat we allemaal doen op dit terrein. We doen veel in de preventie-sfeer, met kanjertraining, kinderen er op aanspreken, straf geven, ouders informeren en erbij betrekken. We reageren op signalen, we komen in actie richting kinderen die pesten en kinderen die gepest worden. En ook als er strubbelingen zijn tussen (groepjes) kinderen doen we ons best om dat op te lossen.

Dat ieder zich veilig moet kunnen voelen heeft écht onze aandacht. Ook in de schoolgids is al veel informatie opgenomen. Alleen is dat niet altijd even zichtbaar voor anderen.

Veel gebeurt achter de schermen. Direct betrokkenen weten ervan, het kan best zijn dat anderen er minder van merken. Dan is het goed om ons beleid op papier te zetten en te delen met ouders.

Ook nieuwe ontwikkelingen hebben we verwerkt. De Kanjertraining waarvoor vrijwel het hele team ondertussen is opgeleid, was ook een reden om opnieuw onze aanpak te formuleren. Voor onszelf was het ook goed om alles wat we doen op een rij te zetten. En om het dan ook te benoemen als 'anti-pest-protocol'.

*Namens het schoolteam,
Erik Jan Aalbers*

ANTI-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol is opgesteld om pestgedrag te voorkomen en om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind gepest wordt.

Veel ouders verlangen van de school dat "Het kwaad" (de pester) moet worden bestreden, en dat "het goede" moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor kinderen te beoordelen als behorend bij "kwaad of goed." Ieder mens maakt wel eens fouten. De weg van de mens, en de weg van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden opgevoed en te begeleid. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

De basisregels in onze school zijn:

- We hebben respect voor God, onszelf en anderen**
- We helpen elkaar**
- We vertrouwen elkaar**
- We lachen elkaar niet uit**
- Niemand speelt de baas**
- Niemand is en doet zielig; iedereen is waardevol**

Het protocol is daarop gebaseerd. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining die op onze school gegeven wordt. Het Kanjerproject werkt wat betreft pesten ook preventief.

KINDEREN

De Kanjertraining leert kinderen te leven in de cultuur van wederzijds respect. Dan ben je blij als het goed gaat met de ander. Uitgangspunt is dat alles mag, zolang Anderen zich goed voelen bij jouw gedrag. De Anderen zijn:

- de leerlingen op school;
- de leerkracht;
- jouw ouders, die trots op je zullen zijn als ze het hele verhaal horen en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
- derden, zoals andere ouders en mensen uit de buurt.

De school staat niet toe dat een leerling (of een ouder) mag doen en laten wat het wil als dat ten koste gaat van hem- haarzelf en de Anderen. De grens die de school hierin hanteert zijn normale fatsoensregels. De basisprincipes ervan zijn vastgelegd in de Nederlandse grondwet.

In de maatschappij, en ook op school is het noodzakelijk dat je leert elkaar te respecteren. De school zal daarom kwaadsprekerij tegen gaan (ook van ouders) en daarnaast duidelijk maken dat er geen enkele reden is om een klasgenoot ongelukkig te maken.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig.

Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zoveel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is daarmee te onderscheiden van een wraakgerichte aanpak (vormen van bedreiging) of een zeurgerichte aanpak (directe en indirecte kwaadsprekerij).

OUDERS

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. U oefent zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt helemaal een drama als u zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.
2. U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, zeg dan liever niets. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan bent u waarschijnlijk de oorzaak van alle emotionele opwindings.
3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij/achterklap.

PROTOCOL

Dit anti-pestprotocol bestaat uit 4 delen, waarin een aantal concrete tips zijn opgenomen:

- voor alle kinderen,
- voor het gepeste kind,
- voor de pester,
- voor de ouders.

Verder is een stappenplan opgenomen voor situaties waarbij onze preventieve aanpak niet werkt, en is achtergrondinformatie opgenomen over de Kanjertraining en over pesten.

***TIPS VOOR ALLE KINDEREN**

1. Zie je dat iemand gepest wordt? Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht! Klikken over pesten bestaat niet!!
2. Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.
3. Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.
4. Ik durf te zeggen: Je doet nu dit-en-dat, wil je daarmee ophouden? Ik vind het gemeen wat je doet!
5. Ik vertel het thuis en vraag om ideeën.
6. Ik help mee als we een Anti-pest-plan voor onze klas maken.

***TIPS VOOR HET GEPESTE KIND**

1. Ik ga niet huilen, piekeren of verdrietig zijn. Ik ben niet zielig. Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.
2. Ik zeg: Dat vind ik niet leuk. Stop er mee. Je doet gemeen. Je maakt me verdrietig, ik wil dat je stopt.
3. Pesten is lelijk. Ik meld dat ik gepest word. Dat is geen klikken!
4. Ik vraag klasgenootjes om hun witte pet op te zetten en mij te helpen. Zodat ik niet alleen sta.
5. Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.
6. Als ik mijn witte pet op heb, negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik draai me om en meld het.
7. Ik vraag een andere plaats in de klas als ik te dicht bij die pestvogel zit.
8. Als ik vervelende e-mails krijg dan verwijder ik ze direct en de volgende keer open ik ze niet eens. Het adres ga ik blokkeren zodat de e-mails direct verwijderd worden.
9. Word ik gepest op internet dan blokkeer ik die personen. Zodat ze niet meer met mij kunnen praten.
10. Ik schrijf een dagboekje met alle vervelende dingen die de pestvogels doen. Dat laat ik aan de juf, de meester of mijn ouders lezen.
11. Ik kan gaan praten met een ander gepest kind.
12. Ik kan boeken lezen over het pesten en geef die dan aan anderen kinderen om ook te lezen.
13. Ik kan leuke dingen doen, bijvoorbeeld naar een club. Ik ben dan nooit verplicht met de pestvogel(s) te blijven omgaan.
14. Ik denk alleen aan de leuke dingen die ik met andere kinderen doe.
15. Het is niet mijn schuld. Ik ben zoals ik ben, ik mag er zijn, en dat is oké.
16. Ik ben een tijger, een kanjer, ik ben net zo sterk, groot en slim als die pestvogel(s)
17. IK KAN DE PESTVOGEL(S) AAN ALS IK HULP KRIJG VAN KLASGENOOTJES, JUF/MEESTER, OUDERS, VRIENDEN/VRIENDINNEN.
18. Ik kan contact zoeken met...

Contactpersonen 't Schrijvertje: juf Janita/juf Jaqueline via brievenbus of mail:
ikwilpraten@tschrijvertje.nl

Of met stichting Chris Telefoon [085-0404850](tel:085-0404850) Mail: help@chris.nl Chat: via www.chris.nl

***TIPS VOOR DE PESTER**

1. Ik denk na over hoe het is om gepest te worden. Hoe zou ik dat vinden?
2. Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN
3. Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.
4. Ik ga na schooltijd direct naar huis, zodat ik niet in de verleiding kom om te pesten.
5. Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.
6. Als ik een geintje maak, kijk ik of de ander mijn grapje wel leuk vindt.
7. Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een tijger kan zijn:
 - Wil ik stoer zijn? Dan ga ik op vechtsport
 - Wil ik de baas spelen? Ik vraag een hond
 - Verveel ik me? Is er niemand thuis? Ik ga naar een vriendje om te spelen of ga naar een club leuke activiteiten doen.
 - Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden?
STOP! Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij
8. Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben. Ik kan daar hulp bij vragen.
9. Ik kan contact zoeken met...

Contactpersonen 't Schrijvertje: juf Janita/juf Jaqueline via brievenbus of mail:
ikwilpraten@tschrijvertje.nl

Of met stichting Chris Telefoon [085-0404850](tel:085-0404850) Mail: help@chris.nl Chat: via www.chris.nl

***TIPS VOOR OUDERS**

1. Ook mijn kind kan een zwarte pet opzetten en een pestvogel zijn.
2. Ook mijn kind kan gepest worden.
3. Ik neem het probleem serieus. Ik praat erover met mijn kind in lijn met dit protocol.
4. Ik blijf ook gericht op wat er wél leuk was of goed ging. Ik ben me bewust van de verschillen tussen plagen en pesten (zie achtergrondinformatie).
5. Ik doe mijn best om niet in een negatieve spiraal terecht te komen. Ik raak niet in paniek.
6. Als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet, probeer ik er achter te komen wat de oorzaken kunnen zijn.
7. Ik vraag mij af:
 - Voelt mijn kind zich veilig thuis?
 - Voelt mijn kind zich veilig op school?
 - Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte?
 - Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
 - Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen?
 - Welke tv-programma's volgt mijn kind allemaal?
 - Wat doet mijn kind op internet? Ken ik degene met wie mijn kind contact heeft?
 - Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Ik besteed extra aandacht aan mijn kind.
9. Ik ga niet 'over' beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. (Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.)
10. Ik corrigeer agressieve buien.

11. Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
12. Ik overleg met de school, niet met de ouders van een pestvogel of een gepest kind. En ook niet met andere ouders. Ik sta achter de besluiten die school neemt.
13. Ik bied hulp aan mijn kind.
14. Ik lees boeken over pesten en/of vraag informatie op.
15. Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of de school dit aangeeft.
16. Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, dan kom ik er thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
17. Ik ben me bewust wat we zoal bespreken aan tafel, ik realiseer me dat kinderen heel veel horen en aanvoelen.

STAPPENPLAN

Op bovenstaande manier doen we samen ons best om pesten te voorkomen, kort samengevat:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit komen. Samen oplossingen zoeken die voor allen goed zijn.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (dit verschilt per leeftijd/groep). Ouders worden hierover geïnformeerd.

Ondanks de inzet van kinderen/leerkrachten/ouders kan het gebeuren dat een hardnekkige peestsituatie niet stopt. Als het blijft doorgaan is dat een bewuste keus van de pestvogel en volgt:

STAP 4:

De leerkracht neemt duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.

FASEN:

- A. Formele waarschuwing door leerkracht, vastgelegd in dossier en een sancties (dit verschilt per leeftijd/groep). Er wordt een notitie (incident) gemaakt in Parnassys, de ouders van beide kinderen worden geïnformeerd. Er worden afspraken vastgelegd rond het gewenste gedrag. En afspraken over sanctie die volgt als pester zich niet aan afspraken houdt. Gedurende 2 maanden wordt elke week gecheckt of de afspraken blijvend werken.
- B. Als er geen verbetering optreedt, volgt een Gele Kaart van leerkracht + directie. Door ouders en kind op te halen bij leerkracht + directie, vastgelegd in dossier. Daarbij hoort ook een sanctie.
- C. Als er geen verbetering optreedt volgt een Rode Kaart: schorsen, een sanctie, werk thuis maken, voor schooltijd ophalen. Vastgelegd in dossier.

NB

- Het kan zijn dat een beperking van de pester een rol speelt. In dat geval zoeken we daar (externe) hulp voor. Tegelijk volgen we óók dit stappenplan.
- Het kan zijn dat sociale onhandigheid van de gepeste een rol speelt. In dat geval zoeken we daar (externe) hulp voor. Tegelijk volgen we óók dit stappenplan.
- Stap 4, fase A-B-C wordt in vertrouwelijkheid gedaan. Het dient geen enkel nut als dit 'nieuws' gaat rondzingen of als er over gekletst wordt. De pester moet de kans houden om de zwarte pet af te zetten en te kiezen voor ander gedrag.

ACHTERGRONDINFORMATIE

PETTEN KANJERTRAINING

Het gaat om het gedrag dat de kinderen vertonen. Kinderen kunnen elke keer een pet opzetten en bepalen daarmee hoe zij op dat moment naar school gaan en omgaan met anderen.

- Witte pet/tijger-gedrag: De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/aap-gedrag: Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.
- Gele pet/ konijn-gedrag: Heeft een slecht zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.
- Zwarte pet/pestvogel-gedrag: Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

PESTEN, WAT IS DAT?

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt.

Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat bewust toch door, dan spreken we van pesten.

Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie voortvloeien.

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van PLAGEN en PESTEN en de gevolgen van dit gedrag vormen een basis voor het signaleren van pestgedrag:

PLAGEN:

- Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.
- Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk.
- Speelt zich af tussen 'gelijken'
- Is meestal te verdragen of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn.
- Meestal één tegen één.
- Wie geplaagd wordt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.

GEVOLGEN:

- Op het moment dat het gebeurt is het niet leuk, maar de pijn gaat snel over.
- De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd.
- Je blijft opgenomen in de groep.
- De groep lijdt er niet echt onder.

PESTEN

- Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).

- Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
- De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
- Slachtoffer zit vaak in neerwaartse spiraal, waardoor pesters zich op hem richten.

GEVOLGEN

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
- Isolering en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig en men vertrouwt elkaar niet. Er is daardoor weinig openheid, spontaniteit en contact met elkaar. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

SAMENWERKEN

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties aan de leerkracht en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.